

VILÁG PROLETÁRIAI, EGYESÜJTEK!

Az RMP Arad városi és rajoni bizottsága, a városi és rajoni néptanács lapja

XVI. évfolyam,
4890. szám
4 oldal,
20 bani
Szombat,
1960.
november 26.

Feldolgozzák az 1961 évi terv feladatait az ipari és mezőgazdasági egységekben

A szorgalmas munka — a vállalások teljesítésének biztosítója

A csálai állami gazdaság dolgozói előbb a szakszervezeti csoportokban, brigádokban mérlegettek az idei eredményeket és vitatták meg az 1961-es évi tervfeladatokat. November 23-án sor került a gazdaságban a nagygyűlésre, amelyen részletesen taglalták a gazdaság általános és a különböző termelői egységek 1960-as évi eredményeit, valamint az 1961-es tervet. Az említett kérdésekről Ghimion Loghin, a gazdaság igazgatója tartott beszámolót. A gazdaság dolgozói eredményes munkát végeztek s 1959-

hez viszonyítva — a kedvezőtlen időjárás ellenére is — kiemelkedő eredményeket értek el a növénytermesztésben. A beszámolóban kiemelt az is, hogy a sertésszaporulatnál, a tejtermelés növelésénél, valamint a konyhakerti növények termesztésénél érték el a legszebb eredményt. A fejőstehenek előirányzott tejhozamát több, mint 300 literrel teljesítették túl és terven felül 75 tonna zöldség- és főzelékféléket termesztettek. A beszámoló az önbírálat hangján azzal is foglalkozott, hogy a csálai állami gazdaságban

nem fordítottak kellő figyelmet az önköltségi ár csökkentésére. Ezután ismertették az 1961. évi tervfeladatokat. Kitértek, hogy a gazdaságban 207 hektár búzavetéstől hektáronként 2800 kiló átlagtermést takarítanak be, 800 hektáron őszi árpából 2500 kiló hektáronkénti átlagot, 850 hektáron pedig kukoricából 3300 kiló szemeset. A fejősteheneknél az átlagos tejhozam terv szerint eléri a 3000 literet tehénenként. A flakonoknál a malacok évi átlagos szaporulata 16,6 darab. A

hízósertésekénél pedig a napi 5,5 takarmányegységgel biztosítani kell a 0,450 gramm súlygyarapodást. A tervfeladatok feldolgozása során kitértek, hogy a csálai állami gazdaságban milyen gazdasági és szervezési intézkedést tesznek a célkitűzések megvalósítása érdekében. Ezután a dolgozók kérték szót és tettek kötelezettségvállalást. Miskó András állattenyésztő mester brigádjának nevében kötelezettséget vállalt, hogy a hízósertésekénél a napi súlygyarapodást 10 grammal növelik az előirányzathoz viszonyítva, és 20 banival csökkentik kilogrammonként az önköltségi árát. Bica Miron a konyhakerti részleg vezetője vállalta a kertészeti dolgozók nevében, hogy az 1961-es évben terven felül 10 vagon jóminőségű zöldségféléket szállítanak s ugyanakkor csökkentik az önköltségi árát is. Nedelcu Panait a komplex traktoros brigád vezetője vállalta: úgy dolgoznak, hogy tervfeladatukat 5 százalékkal túlteljesítsék és 3 százalékkal csökkentik az üzemanyag-fogyasztást. Cegodaru Mihai, az 1-es számú növénytermesztő brigád felelőse, javasolta, hogy az állami gazdaság vezetősége és az üzembizottság fordítson sokkal nagyobb figyelmet az újítások, ésszerűsítések bevezetésére. Ezenkívül még több figyelemre méltó javaslatot tett. Végül az 1-es számú brigád nevében kötelezettséget vállalt, hogy tervelőirányzatukat 10 százalékkal túlteljesítik.

Kiváló termelési sikerek — értékes vállalások

A November 7 gyár malomrészlegének dolgozói a napokban lelkes hangú gyűlésen vettek részt, amelyen összegezték az eddig elért eredményeket és megvitaták az előttük álló jövő évi feladatokat. Matyók Józsefnek, a részleg vezetőjének beszámolóját a dolgozók nagy figyelemmel hallgatták végig.

Előirányzatunkat az elmúlt tíz hónap során 101,3 százalékkal teljesítettük és 15.000 kiló grát, 320.000 kiló fehér lisztet és 510.000 kiló kenyérlisztet gyártottunk terven felül — hangsúlyozta a részlegvezető.

Matyók József beszámolt a szocialista verseny sikereiről is. A tíz hónapi eredmények alapján a Gáll Gábor, Parag Sándor, Kiss Lajos, Varga Ferenc, Chisăilă Traian vezette brigádok kerültek az élre.

A beszámolóban az is kitértek, hogy ebben az időszakban a részleg dolgozói hatékonyan foglalkoztak a termelékenység növelésével. A termelési értékeket 81 javaslattal tették a munka megkönnyítéséért, valamint a termelés növelése céljából.

A belső tartalékok feltárásával foglalkozó bizottság tagjai javaslattal nyújtottak be a részleg dolgozóinak, melyekből 28-at már alkalmaznak a termelésben, négyet mint meg nem felelő visszautasítottak és 7 elemzés alatt áll. Az alkalmazott újításokkal — az előzetes számítások szerint, évi 67.000 lejt takarítanak meg.

A beszámoló után a részleg dolgozói számos javaslatot tettek a munkatermelékenység növelésére, valamint az önköltség csökkentésére a jövő évben. Közösen vállalták, hogy a jövő évi tervfeladatokat 0,5 százalékkal haladják túl, a faliagó anyagfogyasztást 0,1 százalékkal csökkentik a tervszervezőkkel szemben. Ugyancsak 0,1 százalékkal csökkentik a segédanyagok fogyasztását 1961-ben.

Felajánlották, hogy az őrlőhengerek kihasználási mutatószámát 2 százalékkal növelik.

számadatok szerint eddig 39 javaslatot nyújtottak be a részleg dolgozóinak, melyekből 28-at már alkalmaznak a termelésben, négyet mint meg nem felelő visszautasítottak és 7 elemzés alatt áll. Az alkalmazott újításokkal — az előzetes számítások szerint, évi 67.000 lejt takarítanak meg.

A beszámoló után a részleg dolgozói számos javaslatot tettek a munkatermelékenység növelésére, valamint az önköltség csökkentésére a jövő évben. Közösen vállalták, hogy a jövő évi tervfeladatokat 0,5 százalékkal haladják túl, a faliagó anyagfogyasztást 0,1 százalékkal csökkentik a tervszervezőkkel szemben. Ugyancsak 0,1 százalékkal csökkentik a segédanyagok fogyasztását 1961-ben.

Felajánlották, hogy az őrlőhengerek kihasználási mutatószámát 2 százalékkal növelik.

Ez a százalékarány nagyban hozzájárul a termelékenység növeléséhez és részben biztosítja a megnövekedett tervfeladatok megvalósításának lehetőségét.

A jövőben még nagyobb súlyt fektetnek a szocialista verseny kiterjesztésére, hogy minél több és minél jobb terméket gyárthassanak.

A belső tartalékok feltárásával foglalkozó bizottság munkája révén 12.000 lejt értékű megtakarítást eszközölnek 1961-ben. Az újító mozgalom széles körű kiterjesztésével évi 24.000 lejt takarítanak meg. Mindezek a megtakarítások nagyban hozzájárulnak a termékek önköltségének csökkentéséhez.

A részleg dolgozóinak felajánlása között szerepel a figyelem megjavítása is. Ez a felajánlás elősegíti a termelékenység, a gépek kihasználási mutatószámainak növelését.

A termelési brigádok tevékenységéről

A tervfeladatok teljesítésében nagy feladat hárul a termelési brigádokra. Az üzemi bizottságok irányításával valamennyi munkahelyen arra törekednek, hogy egyre újabb termelési brigádokat alakítsanak.

Elsősorban azért hoznak létre ilyen brigádokat, mert ez a szervezési forma igen előnyös a termelékenység növeléséhez. A brigádok munkáját a dolgozók munkája egy könyvben, eredményesebb. Nagy előnye a brigádmunkának az is, hogy a gyengébben teljesítő munkásokat az elmunkások színvonalára emelik. A ha-

lód munkamódszerek alkalmazása, a brigád elenőrzésének személyes példamutatása lendületet munkára ösztönzi a többieket is. Így a brigádokban végzett munka eredményesebbé válik, az elért megvalósítások is nagyobbak, számottevőbbek.

A szakszervezeti bizottságok nagy gondot fordítanak a brigádok megszervezésére. Vezetéssel olyan élen járó munkásokat bíznak meg, akik jó szervezőképességgel tesznek tanácsot, jól ismerik a brigád valamennyi tagját, képességüket és így olyan helyre osztják őket, ahol tudásuk legjavát szolgálhatják a termelés.

Városunk valamennyi gyárában, vállalatában többéves tapasztalattal rendelkező termelési brigádok működnek. Így a Dimitrov-gyárban 145, a December 30-gyárban 53, a Ranghet szerszámgépgyárban 31, a TEBA-ban 50 termelési brigád tevékenykedik.

Említsük még az a lelkesedés is, amellyel az ifjúságunk sok bekapcsolódott a termelési brigádok tevékenységébe. Egyre több azoknak a fiataloknak a száma, akik ilyen munkaközösségekben dolgoznak és így járulnak hozzá a tervfeladatok teljesítéséhez. A felsorolt termelési brigádok közül a December 30-gyárban 39, a Ranghet szerszámgépgyárban 14, a TEBA-ban pedig 22 ifjúsági IMSZ-brigádok száma.

Műhság a Dimitrov gyárban

Korszerű műhely

A Dimitrov-gyár forgószáma részlegén is elkezdtek az új vagonok alkatrészeinek gyártását. Ez több és jobb minőségű munkát igényel a részleg dolgozóitól. Ugyanakkor szükségessé tette a két korszerű elektrohidraulikus csiszológép megfelelő elhelyezését, amelyekkel biztosítani tudják a csapágydobozok és távolcsági gyűrűk megfelelő minőségű csiszolását.

Menczer Lászlótól, a részleg mérnöktől megtudtuk, milyen fontos, hogy a nagyteljesítményű gépek teljesen rezgésmentesen dolgozzanak. Régebben nagy nehézségeket okozott, hogy a szomszédos gépek rezgése miatt nem tud-

ták biztosítani a gépek nyugodt működését. Ennek következtében az elkészített munkadarabok minősége nem mindig volt megfelelő. E gépek tökéletes működésének biztosításához szükséges az állandó 21 C fok hőmérsékletet is. Mindkét gép számára teljesen rezgésmentes alapot építettek — és egy-egy szárazgözzel működő melegítő berendezés révén — biztosították az állandó 21 Celsius fok hőmérsékletet.

A munkadarabok szállítását kettős futószalag segítségével oldották meg. Ezek egyikén a meg nem munkált anyagok haladnak befelé a műhelybe, a másikon az elkészített és ellenőrzött munkadarabokat szállítják el.

Ezekkel az ötletes módosításokkal tökéletesítették a forgószáma részlegén a csapágydobozok és távolcsági gyűrűk gyártását.

A Refacerea-gyárban feladott munkák hátrá az ifjúságunkra is. Burea Teodor IMSZ-tag mindennapi munkájában felhasználja Timis Vasile tapasztaltabb munkatársának hasznos tanácsait. Képlünkön Timis Vasile párttag és Burea Teodor ifjúságunk a sürített must minőségét ellenőrzik.

Közlemény

November 23-án és 24-én tartották meg Bukarestben a Béke Világtanács elnökségének ülését, amelyen az elnökség több tagja és a világ különböző részeiből érkezett meghívottak vettek részt.

Az ülészak részletesen megvizsgálta a jelenlegi nemzetközi helyzetet és a világ béke-erőinek tevékenységét. Kidolgozta munkájának és tevékenységének távlatát a közvetlenül következő időszakra, kiváltképpen az általános és teljes leszerelés érdekében kifejtendő nemzetközi kampányt illetően.

Az elnökség felhívással fordult a békért harcoló összes mozgalmakhoz és szervezetekhez. A felhívás hangsúlyozza: szükséges, hogy a mozgalmak és szervezetek képviselői találkozzanak és együttesen találják meg a legmegfelelőbb eszközöket ahhoz, hogy közösen

hatékonyan küzdjenek az általános és teljes leszerelésért.

Abból a célból, hogy fejlesszék és kiszélesítsék a nemzeti mozgalmak tevékenységét és fokozzák ezek hatékonyságát, a Béke-Világtanács elnöksége több ajánlást dolgozott ki, különösképpen egyes regionális kezdeményezések megszervezését illetően, amelyek előmozdítanák a sajátos kérdések megoldását és hozzájárulnának az összes békeerők közöledésének megvalósításához.

Az elnökség megvizsgálta a kongói helyzetet és ebben a kérdésben külön határozatot hozott, amelyet elküld az Egyesült Nemzetek Szervezetéhez és az összes kormányokhoz.

Abból a célból, hogy előmozdítsa a béke összes erőinek mozgósítását, az elnökség elhatározta, hogy 1961 március első felében szelvény a Béke Világtanács ülését.

Az újaradi gépalomlás dolgozóinak eredményei

MAR HIRT ADTUNK ARRÓL, hogy az újaradi gép- és traktorállomás dolgozói évi tervfeladatukat 100,5 százalékkal teljesítették. E szép eredményekhez nagyban hozzájárult az, hogy a tavasz és a nyár folyamán jelentősen túlszárnyalták tervfeladataikat. A traktorosok közül már huszonkilencen teljesítették őszi tervüket is. Így például Cservinszki Sámuel 163, Őze István 140, Lefter Constantin 139, Nicula Gheorghe 138, Taubert Károly 136, Engelhardt Mihály 132 százalékkal tett eleget őszi tervfeladatainak. Több traktoros brigád is elvégezte őszi tervét. Így például a Negru Ioan vezette brigád 114, a Totoc Bazil vezette brigád 107, Rusu Teodor brigádja 103 százalékkal végezte el őszi tervfeladatát.

A gépalomlás dolgozói szép eredményeket értek el a takarékossági mozgalomban és a normálhektár önköltségi árának csökkentése terén. A gépalomlás dolgozói eddig több, mint 1.250.000 lejt irtak be takarékosan szőlőjükrre. Ez hozzájárult ahhoz, hogy 19 lejt elcsökkentették a normálhektár önköltségi árát. Hogyan sikerült ez? Novac Pantelimon gépészmérnök ezzel kapcsolatban a következőket mondotta: — Traktorosaink komoly szakképzettséget szereztek. Már csaknem valamennyien elnyerték a mezőgazdasági gépész címet. A vezetésen kívül értnek a gépek javításához, kezeléséhez is. Valamennyien érdekeltek abban, hogy a rájuk bízott gépeket szakszerűen kezeljék, vigyázzanak rájuk. Ennek tulajdonítható — mondotta Novac elvtárs — az is, hogy a legtöbb traktoros a két nagyjavítás között tervszertüztett idő-

száknál jóval hosszabb ideig dolgozik géppel. Így például Gilgor Mihai 2258 normálhektárt dolgozott traktorával s a gép szakszerű karbantartásával a különböző cserealkatrészek használati idejének meghosszabbításával 21.968 lejt megtakarított ért el. Csopor József traktoros 2109 normálhektárt végzett javítás nélkül. A különböző cserealkatrészekre előirányzott 34.229 lejt helyett mindössze 2122 lejt értékű alkatrészt használt fel, tehát 32.107 lejt értékű megtakarítást eszközölt. Ugyancsak jól dolgozott ezen a téren Cservinszki Sámuel, aki traktorával 1816 normálhektárt művelt meg és 14.926 lejt értékű megtakarítást ért el. Taubert Károly teljesítménye 1963 normálhektár javítás nélkül. Ő 29.913 lejt értékű megtakarítással dicsekedhet.

AZ ÚJARADI GÉPALOMLÁS mérnökeiől megtudtuk azt is, hogy ebben az évben nem volt panasz a traktorosok munkájára. A gépalomlás vezetőségének állandó irányítása és ellenőrzése hozzájárult ahhoz, hogy a tervfeladatok teljesítése mellett jó minőségű munkát végezzenek. Most, amikor befejezéshez közelednek az őszi munkákat, az újaradi gépalomlás nagyban foglalkozik az előkészületekkel a téli általános javításra. A gépalomlás vezetősége intézkedett, hogy amíg az őszi tervfeladatot nem teljesítik, addig csak azokat a traktorokat vonják ki a munkából, amelyek már nem nélkülözhetik a javítást. Eddig 20 traktort adtak át az aradi gépjárató központnak. A gé-

állomások jelenleg a mezőgazdasági gépek javításával foglalkoznak. A traktorok javítására újonnan átalakított, korszerű műhely készült, ahol központi fűtés mellett a legjobb gépi felszerelésekkel az őszi munkák befejezése után megkezdik a traktorok téli javítását is. Meg kell jegyeznünk azonban, hogy a gépalomlás vezetőségének intézkednie kell az átalakítási munkálatok meggyorsítása érdekében. Ugyanis még csak most végzik a munkapadok beszerelését, a központi fűtőtestek elhelyezését és ezután kerül sor a mozgódaruk futópályáinak elhelyezésére és a daru felszerelésére. A javítás idejében való megkezdésének javítás érdekében szükséges az említett munkálatok meggyorsítása.

GONDOSKODTUNK ARRÓL IS, hogy a gépalomlás vezetősége, hogy a téli általános javítások idején a traktorosok, gépészek megfelelő szakképesítésben részesüljenek. Külön tanfolyamokat szerveznek a brigádfelvezők, a brigádszámvevők és a traktorosok részére. Intézkedés történt, hogy minden javítási munkálat idejében és jól végezzenek el. Eppen ezért a traktorok javítását — a traktoros jelenlétében — géprészenként külön-külön munkacsoport végzi.

Az újaradi gépalomlás dolgozói előtt is nagy feladatok állnak a jövő évi terméshozam növelése terén. Ezért idejében megtehetik a szükséges intézkedéseket a feladatok teljesítésének biztosítását szolgáló előkészületekre.

A számadatokon túl

Régi szokás szerint az év vége közeledtével minden jó gazda számvetést készít. Az utóbbi időben ez a szokás nálunk részben módosult. Nem annyira a távozó, lepergő szót veszünk számba, inkább a következőre, az új feladatokat hozóra készülünk fel körültekintően és megfontoltan.

Jelenleg minden munkahelyen, de elsősorban a gyárakban, üzemekben a következő évről ismertítik és vitatják meg nagy-gond- és felelősséggel. A terv ismertetése nyomán mindenütt kiválgatják már a következő esztendő, amelyben nagyobb hatalmas léptekkel közeledünk a kitűzött nagy cél felé.

De most nem is a számadatokról, a mérész tervekéről, nagyszériu távlatokról szeretnénk beszélni. Erdemes néhány percet elgondoloznunk egy olyan pontnál, amely ugyan nincs konkrétan benne a tervben, de a terv irányelveiben mégis számolnak vele, hiszen nélkülük legmerészebb elképzelés sem válna valóra.

S ez a számokban ki nem fejezhető tényező: az egyre szilárduló, határozottabbá váló munkás tudat. Ez hatja át a tervismertetéseket s nyomokban kibontakozó világtárat, a sokatmondó vállalásokat.

Hosszu utat kellett megtennünk, hogy a kisemmizett, elnyomott proletárokból nemcsak az országépítés történelmi feladatainak megvalósításában, de a jövő megtervezésében is döntő részt vállaló, uralkodó erő lett. S ennek a nagy győzelemnek sokatmondó bizonyítékai ezek a most tartott tervföldolgozások, megbeszélések is.

Szonokolhatunk bármilyen kapitalista országok „demokratáival”, hivatkozhatunk a „népi kapitalizmus” szemfényvesztő és hazug adataira, a részvényekre, hiszen mind csak megtévesztés. Vajon a „népi kapitalizmus” meséjének szöszöliött füzött kapitálabb közül melyik kérdései feladatokhozra készülünk fel körültekintően és megfontoltan.

Jelenleg minden munkahelyen, de elsősorban a gyárakban, üzemekben a következő évről ismertítik és vitatják meg nagy-gond- és felelősséggel. A terv ismertetése nyomán mindenütt kiválgatják már a következő esztendő, amelyben nagyobb hatalmas léptekkel közeledünk a kitűzött nagy cél felé.

rádió-részlege
10 szám alatt
televízió-készülékek
részek pótlását

A VILÁG MINDENTÁJÁRÓL

A világ első automata előhengereműve

SZVERDLOVSK. (Agerpres), TASZSZ:

Az urall nehézipar gyártó üzem megkezdte a modell készítését az 1300. számú előhengeremű alkatrészek és alkatrészcsoportjainak öntéséhez. Ez lesz a világ első automata előhengereműve.

A számtalan bonyolult gépből és szerkezetből álló előhengeremű tervét az urall nehézipar gyártó üzem tervezői dolgozták ki. A hengeremű az egyik építő nyújtásból a kohászati üzem számára készült.

A hengeremű valamennyi munkafolyamatát automata gépek végzik. Az automata előhengeremű vezérlésénél széles körben alkalmazták az ipari televíziót és az automatizálás többi korszerű eszközeit. Az automata hengereművel egyetlen ember irányítja a kapcsolótábla mellett.

A Ford társaság és az angol kormány közötti ügylet első következményei

LONDON. (Agerpres).

A Ford-társaság november 24-én bejelentette, hogy Dagenhamban, Lancsterben, Southamptonban és más angliai városokban működő üzemének 18.000 munkása számára a jövő héttől kezdve bevezeti a négy napos munkahetet a munkabér megelégedő csökkentésével.

Ez az intézkedés igazolta azoknak az aggodalmakat, akik előre megmondták, hogy az angliai üzemek összes részvényeinek az amerikai társaság által történő felvásárlása negatív kihatással lesz az angol munkások munkabérére.

A brit kormány Anglia csatlósait próbálja változtatni az új afrikai független országokat

LAGOSZ. (Agerpres).

Avolovo, a Nyugat-Nigériában hatalmon lévő „akciócsoport” nevé ellenzéki párt vezetője, egy lagoszi sajtóértekezleten elmondta, hogy az új angol-nigériai katonai egyezményről, amelyet Anglia Nigériára kényszerített.

Avolovo kijelentette, hogy az egyezményt „megalkotják és megcsalták fiatal nemzetünk”. Avolovo hangsúlyozta, hogy az angol kormány Nigéria függetlenségének megadását olyan katonai egyezmény aláírásával tette függővé, amely nem alapul egyenlőségen. Nigéria példája — tette hozzá Avolovo — azt bizonyítja, hogy

Az NSZDP kongresszusa

HANNOVER. (Agerpres). — TASZSZ:

Az NSZDP hannoveri kongresszusának november 24-i ülésén a határozatok megvitatására és megszavazására került sor. Itt is, akárcsak a munkabizottságban, a kilépési kérdések vitájának középpontjában a Német Szövetségi Köztársaság atomfegyverkezése állt. Wehner és Erler, akik beszámoltak a bizottság tevékenységéről, ismét az NSZDP-nek a NATO katonai szövetség iránti hűségét bizonyították. Wehner újból felszólította a Keresztény Demokrata Uniót, hogy dolgozzanak ki közös külpolitikai, Erler megemlítette, hogy a munkabizottság keretében több kifogásolt az NSZDP vezetőségének kételkedő álláspontját a Német Szövetségi Köztársaság atomfegyverkezésének elutasítása kérdésében és kielégítette, hogy ezt a problémát „nem szabad tragikusan feltenni”.

A kongresszuson ezután felszólalt Brandt az NSZDP jelöltje a Német Szövetségi Köztársaság elnöke, Brandt beszámolt, hogy „az atomhatalom való felelem indokolt”, de nyomban ezután arra buzdított, hogy ne kizárják az atomfegyverkezés ellen. Egyidejűleg védelmébe vette az Adenauer kormányt, azt állítva, hogy ez sohasem törekedett a Bundeswehrnek atomfegyverekkel való felszerelésére.

A vita során elhangzott többi beszédekből látni, hogy a

A Béke Világtanács ajánlásai az 1961 évi kulturális évfordulók megünneplésére

A Béke Világtanács elnöksége, amely november 23—24-én Bukarestben ülésezett, az országos bizottságok javaslatainak megvitatása után elhatározta, hogy 1961-re az alábbi kulturális évfordulók megünneplését ajánlja:

1. Francis Bacon — Angol filozófus és államférfi születésének 400. évfordulója (1561. I. 22.).
2. Tarasz Szeveszenko — Ukrajna nemzeti költője. Halálának 100. évfordulója (1861. III. 10.).
3. Herakleitosz — Görög materialista filozófus. Születésének 2500. évfordulója.
4. Heinrich von Kleist — Német költő és drámaíró. Halálának 150. évfordulója (1811. XI. 21.).
5. Liszt Ferenc — Magyar zeneszerző. Születésének 150. évfordulója (1811. VII. 31.).
6. M. V. Lomonoszov — Orosz tudós. Születésének 250. évfordulója (1711. XI. 20.).
7. Fridtjof Nansen — Norvég sarkkutató tudós. Születésének 100. évfordulója (1861. X. 10.).
8. Pak In Ro — Koreai költő. Születésének 400. évfordulója (1561. VIII. 11.).
9. Domingo Faustino Sarmiento — Argentínai író. Születésének 150. évfordulója (1811. II. 15.).
10. Rabindranath Tagore — Hindu költő és filozófus. Születésének 100. évfordulója (1861. V. 5.).
11. Abubakar Ibn Tufail — Arab filozófus, orvos, matematikus, író. Születésének 900. évfordulója.

Nyilatkozat

Nyomban Kongó függetlenségének kikiáltása után a parlament, alkotmányos jogával élve, kinevezte a Lumumba ur elnöklet alatt álló kormányt.

Ez a parlament megerősítette Lumumba ur megbízatását és soha sem vonta meg tőle bizalmát.

Az ENSZ-közgyűlés azáltal, hogy befogadta az ENSZ-be Kaszavubu elnököt és egy erős katonai Kongóra kényszerített törvénytelen kormány tagjaiból alakított küldöttséget, súlyosan megsértette a kongói nép szuverenitását. Ez a határozat kedvez egy olyan rendszer bevezetésének, amely lehetővé teszi Belgium, az Egyesült Államok és Nagy-Britannia kormányainak, hogy csaknem nyíltan visszaállítsák a kolonializmust.

Az Egyesült Nemzetek Szervezetének képviselői által elküldött hítközvetésben az

ország a zavargások prédájává lett, amelyek máris a kongóiak ereinek halálát okozták és amelyek veszélyeztetik a békét.

Biztosítani kell a törvényesen kinevezett kormány, vagyis a Lumumba ur elnöklet alatt álló kormány tevékenységét, valamint a parlament tevékenységének szabad kibontakozását.

Az ENSZ erőinek nem szabad többé végrehajtaniuk az imperialisták parancsait. Meg kell akadályozniuk a szakembereknek álcázott belga katonák visszatérését és nem szabad elősegíteniük többé, hogy a kolonialisták zsoldjában álló úgynökök széttagolják a kongói államot.

A Béke Világtanács elnöksége elhatározta, hogy ezt a nyilatkozatot az összes kormányoknak eljuttatja és felhívja

az összes mozgalmakat, amelyeknek drága a béke ügye, hogy támogassák a kongói nép bátor harcát a reális függetlenségért, amely a közép-afrikai béke záloga.

A BÉKE VILÁGTANÁCS ELNÖKSÉGE

Bukarest, 1960. november 24.

Az UNESCO általános konferenciája

PARIZS. (Agerpres).

Az UNESCO 11. általános konferenciájának november 24-i délelőtti ülésén tovább folytódott az általános vita. Felszólaltak Venezuela, Libanon és Izrael képviselői. Akik hangsúlyozták, hogy küzdeni kell az oktatási terén megnyilvánuló faji megkülönböztetés ellen.

Burma képviselője az UNESCO tevékenységének hiányosságait bírálta. Halálraozottan elítélte a túl nagy adminisztratív költségeket, a tikkarság munkájában megnyilvánuló bürokratizmust, valamint azt, hogy a szervezet vezető szerveiben nem tartják tiszteletben a funkciók helyes földrajzi elosztásának elvét.

Hangsúlyozta, hogy feltétlenül helyre kell állítani a Kínai Népköztársaság törvényes jogait az UNESCO-ban.

F. Kahuda, a Csehszlovák SZK oktatási és művelődési minisztere, a csehszlovák küldöttség vezetője, hangsúlyozta,

hogy az Egyesült Arab Köztársaság képviselője beszédében jelentős részt az egész afrikai földrészt átfogó hűs nemzeti felszabadító mozgalomnak szentelte.

Burma képviselője az UNESCO tevékenységének hiányosságait bírálta. Halálraozottan elítélte a túl nagy adminisztratív költségeket, a tikkarság munkájában megnyilvánuló bürokratizmust, valamint azt, hogy a szervezet vezető szerveiben nem tartják tiszteletben a funkciók helyes földrajzi elosztásának elvét.

Hangsúlyozta, hogy feltétlenül helyre kell állítani a Kínai Népköztársaság törvényes jogait az UNESCO-ban.

F. Kahuda, a Csehszlovák SZK oktatási és művelődési minisztere, a csehszlovák küldöttség vezetője, hangsúlyozta,

hogy az Egyesült Arab Köztársaság képviselője beszédében jelentős részt az egész afrikai földrészt átfogó hűs nemzeti felszabadító mozgalomnak szentelte.

Burma képviselője az UNESCO tevékenységének hiányosságait bírálta. Halálraozottan elítélte a túl nagy adminisztratív költségeket, a tikkarság munkájában megnyilvánuló bürokratizmust, valamint azt, hogy a szervezet vezető szerveiben nem tartják tiszteletben a funkciók helyes földrajzi elosztásának elvét.

Hangsúlyozta, hogy feltétlenül helyre kell állítani a Kínai Népköztársaság törvényes jogait az UNESCO-ban.

F. Kahuda, a Csehszlovák SZK oktatási és művelődési minisztere, a csehszlovák küldöttség vezetője, hangsúlyozta,

Az indiai miniszterelnök nyilatkozata

DELHI. (Agerpres). TASZSZ:

Nehru, indiai miniszterelnök november 24-én az indiai parlament népi kamarájában elmondott beszédében kijelentette: „Mobutu hadserege rablóbandává vált. Kongóban jelenleg önkény uralkodik”.

Nehru foglalkozott azzal a körülménnyel, hogy Mobutu hűségét néhány indiai megbízott bántalmazta ezzel kapcsolatban kijelentette: „Az indiai kormány a lehető legkomolyabban vélekedik a Leopoldville-i incidensről és állandó ENSZ-megbízottja után közelebe

ENSZ-főtthkarral és az ENSZ-közgyűlés jelenlegi ülészakájának elnökével mélyreható aggodalmát. Az indiai kormány egyben választ kért arra vonatkozólag, hogy milyen intézkedést szándékoznak tenni ezzel az ügyvel kapcsolatban”.

Az Egyesült Államok a Lumumba-kormány megdöntésére törekszik

ACCRA. (Agerpres). TASZSZ: Weibeeo, Ghana kongói ügyvivője, aki kénytelen volt visszahúzni Accraba, a sajtó képviselőinek arra a kérdésére, hogy milyen külső erők akadályozzák a kongói kérdésnek az afrikai érdekek szellemében való megoldását, kijelentette: a kolonialisták és az imperialisták komoly akadályokat gördítenek a kongói béke helyreállítására.

Az amerikaiak, franciák és angolok a belgaikkal egyetemben különféle eszközökkel támogatják a kongói lázadó szakadár erőket. A szélsőséges Mobutu például állandóan hihetetlen pénzüsségeket fektet és muniót kap Kongó törvényes kormányának megdöntésére.

Kongóból érkező jó hírűtestült személyek kijelentése szerint

ACCRA. (Agerpres). TASZSZ: Amint az Evening News az afrikai ügyekkel foglalkozó belga miniszteriumhoz közelálló körökre hivatkozva jelenti, Kaszavubu jelenleg minden erejét latba veti, hogy Hammarskjöldöt, az ENSZ főtthkarrát bizásk

meg a kongói ENSZ-csapatok oly módon történő újraszervezésével, hogy az afrikai és általános országok csapatainak jórészt vonják ki a Kongói Köztársaságból. A nyugati hatalmak és bábjaik — Onombe, Mobutu és Kaszavubu — elfogadják ezt a tervet.

De a Kongóból nemrég visszatért személyek meggyőződése szerint a Kongói Köztársaság lakosságának túlnyomó többsége Lumumba törvényes kormányát és a nép választott parlamentjét támogatja.

Újabb terv a kongói nép érdekei ellen

ACCRA. (Agerpres). TASZSZ: Amint az Evening News az afrikai ügyekkel foglalkozó belga miniszteriumhoz közelálló körökre hivatkozva jelenti, Kaszavubu jelenleg minden erejét latba veti, hogy Hammarskjöldöt, az ENSZ főtthkarrát bizásk

meg a kongói ENSZ-csapatok oly módon történő újraszervezésével, hogy az afrikai és általános országok csapatainak jórészt vonják ki a Kongói Köztársaságból. A nyugati hatalmak és bábjaik — Onombe, Mobutu és Kaszavubu — elfogadják ezt a tervet.

De a Kongóból nemrég visszatért személyek meggyőződése szerint a Kongói Köztársaság lakosságának túlnyomó többsége Lumumba törvényes kormányát és a nép választott parlamentjét támogatja.

ACCRA. (Agerpres). TASZSZ: Amint az Evening News az afrikai ügyekkel foglalkozó belga miniszteriumhoz közelálló körökre hivatkozva jelenti, Kaszavubu jelenleg minden erejét latba veti, hogy Hammarskjöldöt, az ENSZ főtthkarrát bizásk

meg a kongói ENSZ-csapatok oly módon történő újraszervezésével, hogy az afrikai és általános országok csapatainak jórészt vonják ki a Kongói Köztársaságból. A nyugati hatalmak és bábjaik — Onombe, Mobutu és Kaszavubu — elfogadják ezt a tervet.

ACCRA. (Agerpres). TASZSZ: Amint az Evening News az afrikai ügyekkel foglalkozó belga miniszteriumhoz közelálló körökre hivatkozva jelenti, Kaszavubu jelenleg minden erejét latba veti, hogy Hammarskjöldöt, az ENSZ főtthkarrát bizásk

meg a kongói ENSZ-csapatok oly módon történő újraszervezésével, hogy az afrikai és általános országok csapatainak jórészt vonják ki a Kongói Köztársaságból. A nyugati hatalmak és bábjaik — Onombe, Mobutu és Kaszavubu — elfogadják ezt a tervet.

ACCRA. (Agerpres). TASZSZ: Amint az Evening News az afrikai ügyekkel foglalkozó belga miniszteriumhoz közelálló körökre hivatkozva jelenti, Kaszavubu jelenleg minden erejét latba veti, hogy Hammarskjöldöt, az ENSZ főtthkarrát bizásk

meg a kongói ENSZ-csapatok oly módon történő újraszervezésével, hogy az afrikai és általános országok csapatainak jórészt vonják ki a Kongói Köztársaságból. A nyugati hatalmak és bábjaik — Onombe, Mobutu és Kaszavubu — elfogadják ezt a tervet.

ACCRA. (Agerpres). TASZSZ: Amint az Evening News az afrikai ügyekkel foglalkozó belga miniszteriumhoz közelálló körökre hivatkozva jelenti, Kaszavubu jelenleg minden erejét latba veti, hogy Hammarskjöldöt, az ENSZ főtthkarrát bizásk

ACCRA. (Agerpres). TASZSZ: Amint az Evening News az afrikai ügyekkel foglalkozó belga miniszteriumhoz közelálló körökre hivatkozva jelenti, Kaszavubu jelenleg minden erejét latba veti, hogy Hammarskjöldöt, az ENSZ főtthkarrát bizásk

meg a kongói ENSZ-csapatok oly módon történő újraszervezésével, hogy az afrikai és általános országok csapatainak jórészt vonják ki a Kongói Köztársaságból. A nyugati hatalmak és bábjaik — Onombe, Mobutu és Kaszavubu — elfogadják ezt a tervet.

ACCRA. (Agerpres). TASZSZ: Amint az Evening News az afrikai ügyekkel foglalkozó belga miniszteriumhoz közelálló körökre hivatkozva jelenti, Kaszavubu jelenleg minden erejét latba veti, hogy Hammarskjöldöt, az ENSZ főtthkarrát bizásk

meg a kongói ENSZ-csapatok oly módon történő újraszervezésével, hogy az afrikai és általános országok csapatainak jórészt vonják ki a Kongói Köztársaságból. A nyugati hatalmak és bábjaik — Onombe, Mobutu és Kaszavubu — elfogadják ezt a tervet.

ACCRA. (Agerpres). TASZSZ: Amint az Evening News az afrikai ügyekkel foglalkozó belga miniszteriumhoz közelálló körökre hivatkozva jelenti, Kaszavubu jelenleg minden erejét latba veti, hogy Hammarskjöldöt, az ENSZ főtthkarrát bizásk

meg a kongói ENSZ-csapatok oly módon történő újraszervezésével, hogy az afrikai és általános országok csapatainak jórészt vonják ki a Kongói Köztársaságból. A nyugati hatalmak és bábjaik — Onombe, Mobutu és Kaszavubu — elfogadják ezt a tervet.

ACCRA. (Agerpres). TASZSZ: Amint az Evening News az afrikai ügyekkel foglalkozó belga miniszteriumhoz közelálló körökre hivatkozva jelenti, Kaszavubu jelenleg minden erejét latba veti, hogy Hammarskjöldöt, az ENSZ főtthkarrát bizásk

meg a kongói ENSZ-csapatok oly módon történő újraszervezésével, hogy az afrikai és általános országok csapatainak jórészt vonják ki a Kongói Köztársaságból. A nyugati hatalmak és bábjaik — Onombe, Mobutu és Kaszavubu — elfogadják ezt a tervet.

ACCRA. (Agerpres). TASZSZ: Amint az Evening News az afrikai ügyekkel foglalkozó belga miniszteriumhoz közelálló körökre hivatkozva jelenti, Kaszavubu jelenleg minden erejét latba veti, hogy Hammarskjöldöt, az ENSZ főtthkarrát bizásk

meg a kongói ENSZ-csapatok oly módon történő újraszervezésével, hogy az afrikai és általános országok csapatainak jórészt vonják ki a Kongói Köztársaságból. A nyugati hatalmak és bábjaik — Onombe, Mobutu és Kaszavubu — elfogadják ezt a tervet.

ACCRA. (Agerpres). TASZSZ: Amint az Evening News az afrikai ügyekkel foglalkozó belga miniszteriumhoz közelálló körökre hivatkozva jelenti, Kaszavubu jelenleg minden erejét latba veti, hogy Hammarskjöldöt, az ENSZ főtthkarrát bizásk

ATOM-APPÓL

Az atom a héke szolgálatában

Tudományos ülésszak az „atomvárosban“

Ezekben a napokban tartják az „atomvárosban“, a dubnai Egyesített Atomkutató Intézet tudományos tanácsának 9. ülését.

Az ülésen V. Veksler akadémikus jelentést terjesztett elő a nagy energiák laboratóriumának tevékenységéről. Jelentésében rámutatott arra, hogy a tudósok és mérnökök erőfeszítésével révén tovább tökéletesítették a 10 milliárd elektronvoltos szinkrotront. Sikertől tisztelegve növelni a felgyorsított részecskék intenzitását s ezáltal lényegesen kiszélesíteni a kísérleti munka lehetőségeit.

1960-ban a laboratóriumban dolgozó tudósok egész sor lényegében újszerű jelenséget fedeztek fel. Már régebben hírt adtak egy új nukleáris részecs-

ke — az anti-sigma mínusz hiperon — felfedezését.

A végleges következtetések levonása érdekében tovább kell folytatni a kísérleteket.

Veksler akadémikus elismerte a nukleonok felépítésével kapcsolatos kutatások eddigi eredményeit.

Venedikt Dzseljapov, a fizikai-matematikai tudományok doktora, a nukleáris kérdésekkel foglalkozó laboratórium igazgatója, beszámolt a laboratórium tevékenységéről.

Szamos orosz fizikusainak figyelmét magukra vonták Bruno Pontecorvónak, a Szovjetunió Tudományos Akadémiájának levelező tagjának munkálatai az elméleti kutatások, valamint a neutrino elemi részecskével kapcsolatos újabb kérdések megvizsgálása terén.

A laboratóriumban ultramodern készülékeket állítottak elő. A folyékony hidrogénnel dolgozó új ködkamra kifogástalanul működik. Folyamatban van

félvezetőkkel ellátott részecske-számlálók szerkesztése. Kísérletek végrehajtása céljából, 3-as héliummal való hűtással az abszolút nullafokot megközelítő rendkívül alacsony — 0,26 Kelvin-fokos — hőmérsékletet sikerült előállítani.

Az Egyesített Atomkutató Intézet tudományos tanácsának 9. ülésén Ilja Frank Nobel-díjas tudós beszámolt a vezetések alatt álló neutronfizikai laboratórium munkájáról.

Georgij Flerov, a Szovjetunió Tudományos Akadémiájának levelező tagja jelentést olvasott fel a nukleáris reakciókkal foglalkozó laboratórium — az intézet legfiatalabb laboratóriuma — tevékenységéről. Nvko-laj Bogoljubov akadémikus az elméleti fizikai laboratóriumban végzett kutatásokról beszélt.

Van Gan-ecsan professzor, az Egyesített Atomkutató Intézet helyettes igazgatója, jelentést terjesztett elő az intézet nemzetközi kapcsolatairól és a tudományos együttműködés különböző formáiról, amelyekbe az intézet tudósai bekapcsolódtak. Az Egyesített Atomkutató Intézet tudósai — mondotta a kínai tudós — az idén több tudományos értekezleten vettek részt a tagállamokban, többek között Renssendorfban (NDK) és a magyarországi Balatonlelken.

Dnyeprosztrój Ceylonban

A ceyloni kormány felkérésére szovjet szakemberek a Kélini folyó szabályozására nagy-szabású tervet készítettek. A Kélini, amely Ceylon fővárosán, Kolombón is keresztül folyik, sok kárt okozott és okoz most is az áradásaival.

A szovjet szabályozási terv előirányozza egy 60.000 Kw teljesítményű erőmű építését, amelynek összkapacitása nagyobb, mint a szigetén előállított összehozható energia.

Az új terv megvalósítása

nagy mennyiségű elektromos energiát ad Ceylonnak, elhárítja az árvízveszélyeket, a tárolt víz pedig nagy területek öntözését teszi lehetővé, sőt a víz egy részét északra vezetik, ahol szárazságtól sújtott területek vannak. Ezért mondta Goonaszekera, a ceyloni öntözésügyi vezetője, hogy a Kélini-terv ugyanolyan jelentősége Ceylon számára, mint annak idején a Dnyeper-erőmű — a híres Dnyeprosztrój — a fiatal Szovjetuniónak.

Hazai gyártmányu termisztorok

Tudományos szempontból igen nagy érdeklődésre tart számot az egyes fémek — vas, nikkel, mangán és mások — oxid-jainak elektromos és mágneses magatartása. Ezek a vegyületek némelykor — de nem mindig — mágneses tulajdonságokkal is rendelkeznek, de kivételesen nélkül félvezetők. Villamos ellenállásuk a hőmérséklet emelkedésével lényegesen csökken. Ezért az említett anyagokból termisztorok készülnek — olyan kisméretű ellenállások, amelyek rendkívül érzékenyek a hőmérséklet változásaira.

A technikában széles körben alkalmazzák a termisztorokat (termoellenállásokat). Az iparban és az orvostudományban lehetővé teszik a hőmérséklet távolról való megállapítását, a tűzjelzőkészülékek önműködő figyelmeztetését, bizonyos műveleteknek — például az üzemekben a motorok egymás utáni elindításának — automatizálását, elektronikus áramkörök működésének szabályozását változó hőmérsékleten, stb.

Az Akadémia Fizikai Intéze-

tének félvezető-osztályán dolgozó kutatók egyik munkaközössége kutatásokat végez termisztor-jellegű oxidok előállításával kapcsolatban. Az „Electronica“ művelkel közösen végzett kutatások célja, kidolgozni

a hazai termisztorok gyártási technológiáját. A munkaközösség kutatásainak első eredményeként — egyelőre laboratóriumi arányokban — több termisztor-típuszt állítottak elő.

Milyen idős a bakui kőolaj?

A kőolaj keletkezésével kapcsolatos adatok, még a legpontosabbak is jónéhány millió évvel ezelőre egyeznek.

A tudósok közül egyesek a földkéreg felépítésének tanulmányozása alapján következtettek a kőolaj korára, mások pedig a különböző kőolajhelyekről származó kőolaj összetételét tanulmányozták.

Talán a kőolaj fizikai tulajdonságai adhatnak választ a keletkezés időpontjára?

Ebből indultak ki az M. Azizbekov nevet viselő aszerbajdzsáni kőolajipari és vegyipari intézet fizikai tanszékének munkatársai. M. Bmazalade és N. Rósztomjan, a tanszék munka-

társai igen érdekes elméletet dolgoztak ki. Az elmélet lényege az az indokolt feltevés, hogy minél régebbi keletkezési a kőolaj, annál kisebb a potenciális energiája. A kísérletek bebizonyították, hogy a különböző helyekről kitermelt kőolaj valóban különböző potenciális energiával rendelkezik. A két tudós ezután kidolgozta a kőolaj energiája és az idő közötti összefüggés képletét.

Ennek alapján aztán kiszámították a bakui kőolaj keletkezésének időpontját. Megállapították, hogy a bahani leőhelyen a kőolaj 5,5 millió a bibi-jbati leőhelyen 6,5 millió, a szurahani leőhelyen pedig 7,5 millió évvel ezelőtt keletkezett.

A két tudós egyébként azt is kimutatta, hogy a kőolaj hő-energiát választ ki. A kutatások eredményeként megállapították, hogy a kőolajréteg hőmérséklete egy fokkal magasabb, mint a kőolaj nem tartalmazó hasonló réteg hőmérséklete.

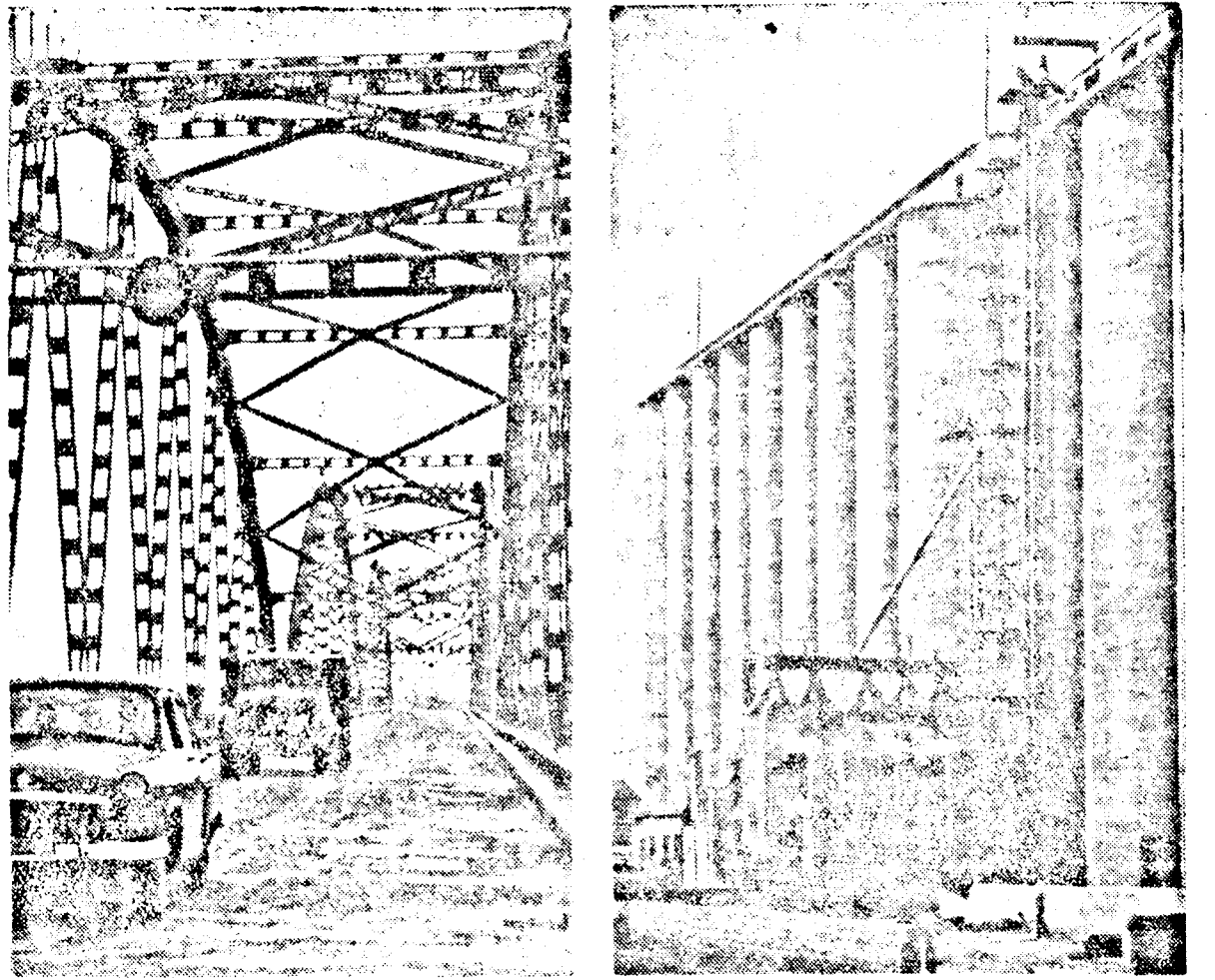
Ez a következtetés igen fontos, mivel most már a hőmérsékleti tényezőt a kőolaj feltárás során egyik fontos mutatószámként használják.

Hőmérséklet-ingadozások a Holdon

A. E. Salomonovics szovjet kutató a közelmúltban ismertetette a szovjet rádió-csillagászoknak az új, 22 m-es reflektoros rádióteleszkóppal végzett megfigyeléseinek eredményeit. Ez alkalommal emlékeztetett rá, hogy a rádióhullámok a Hold felszínén alatti uralkodó hőmérséklet tanulmányozására is felhasználhatók, mert különböző mélységű rétegekből különböző hosszúságú rádióhullámok indulnak ki. A viszonylag hosszú hullámok néhány cm-es mélységig jutnak el; itt a hőmérséklet látszólag állandó, függetlenül a Hold különböző fázisaitól. A rövid, kb. 1 cm-es hullámok változó hőmérsékletéről tanuszkodnak. A megfigyelések szerint a hőmérséklet a Hold látható felületének megvilágítása szerint ingadozik, de időben néhány nappal elmarad

a felszín infravörös sugarakkal mért hőfokváltozásaitól. A kutatók az új teleszkóppal nemcsak a Hold egészének, hanem egyes vidékeinek hőmérsékletét is megmérték, s az így kapott adatok alapján elkészítették a Hold hőmérsékleti térképét. Ezen csaknem koncentrikus körök jelzik a meleg-központ körül elhelyezkedő hőmérsékleti zónákat, a külső körök azonban a Hold különböző fázisaitól függetlenül megegyeznek. Salomonovics ismertetette a Hold felszínének összetételére vonatkozó két elméletet is: az egyik szerint a felszín 10 cm-nél vastagabb porréteggel áll, a másik elmélet szerint a felszín keletkezett szerkezetű: szilárd alapon néhány milliméteres porréteg

A szüzföldek értékesítése a Szovjetunióban

A Szovjetunióban óriási kiterjedésű szüzföldeket értékesítettek az utóbbi évek során és ezáltal jelentősen megnövelték a termőterületek nagyságát. Első képlünk a szüzföldek meghódításához szükséges, számos nemrég épült hid egyikét ábrázolja, a másik az egyik Karaganda környéki gabonaraktról készült, ahova az új termőföldről érkezik a gabona.

Élelmiszerkutató Intézetünk újabb eredményeiből

A bukaresti Élelmiszerkutató Intézet egyik munkaközösségének sikerült megoldania a B komplex-vitaminban és nagy

tápanyagú proteinekben gazdag szüzföld-hulladék hasznosításának kérdését. Az intézet szakemberei által kidolgozott eljárással ebből az anyagból száraz, halványsárga színű, kellemes ízű és B komplex-vitaminban gazdag anyagot nyernek, amit több élelmiszer, köztük keksz, kifli, halva, cukorka, csokoládé gyártásánál alkalmaznak, így értékes vitaminokat és proteinek jutnak ezekbe. Ez az eljárást rövidesen ipari méretekben kezdi alkalmazni.

Az intézet másik eredményét a gyártás előtt tárolt cukorrépa cukorvesztésének csökkentése terén érték el. A kutatók a répa-erőmű erőltetett szellőztetésével érték el a cukortartalom veszteségének lényeges csökkentését. Jelenleg a gyártás, levelez és freidorfi gyárakban építenek olyan repasíllót, amelyekben külső levegő befújásával 0–2 fok hideget

idéznek elő. Ezzel az eljárással a répa cukortartalmának vesztesége több mint felére csökken, vagyis azonos mennyiségű répából több és édesebb cukrot lehet majd előállítani.

Még egy feljegyzésre érdemes eljárást dolgoztak ki ebben az intézetben. Mint ismeretes, mustot csak ősszel, szüretkor lehet fogyasztani. Később erjedésnek indul és cukortartalma szesz alakul át. Most olyan módszert találtak az intézetben, amely minden káros hatástól mentesen megakadályozza a must erjedését, ami gyakorlatilag azt jelenti, hogy azt vegyi elváltozás nélkül tartósítani lehet, vagyis megfelelő palackozva egész éven át fogyasztható. Ez az eljárás nem azonos az eddigi módszerekkel, amelyekkel sikerült a mustot ugyan tartósítani, de az sokat veszített eredeti zamataiból és elnyeltemül változott a must vegyi összetétele is.

Új iparvidék Közép-Kazahsztanban

Dzsezkaganszk a neve annak az új iparvidéknek, amely most van kialakulóban a Közép-Kazahsztanban nemrég felfedezett nagy rézérctelepek körül. Már megkezdődtek az előkészületek a bányák, ércdúsítók és hőerőművek építésére. A hatalmas kiterjedésű dzsezkaganszki iparvidék, nemcsak rézérctelepekben gazdag. A geológusok az utóbbi időben vas-, mangán-, ólom-, kobalt- és nikkel-, valamint barnaszén telepeket fedeztek fel ezen a vidéken. Az érc-telepek körülbelül 250.000 millió tonna fémeket tartalmaznak.

A Közép-kazahsztáni altagi kincsek kiaknázását nagymértékben elő fogja segíteni az Ir-tiszfolyó vize, amelyet az 500 kilométer hosszú Ir-tisz-Karaganda csatorna vezet majd ide. A kazahsztáni sztyeppén átvető mesterséges folyó medrét 1961-ben kezdik kivájni.

TUDJA-E, HOGY...

...különböző tudósok arra a megállapításra jutottak, hogy naprendszerünk körülbelül 5000 millió éves?

...a Kirgiz Szocialista Köztársaság egyik költőjében több mint 2000 méter magasságban olyan burgonyafajtát termesztettek, amelynek egy-egy gumója körülbelül 1 kg-ot nyom és amely átlagosan 30 százalékkal több keményítőt tartalmaz mint a rendes burgonya?

...2000 évvel ezelőtt a mai Lengyel Népköztársaság területén a Swietokrzyskie hegységekben volt a legnagyobb kőhő, azokban az időkben. Az ásatásoknál felszínre hozott kemencék szí-

ma meghaladja a 2000-öt s egy kemencében kb. 200 kg szén és 200 kg érc ért be?

...egy szovjet mérnök olyan transzszibériai vasutvonalat tervezett, amelynek szélessége 4,5 méter (szemben a Szovjetunióban használt vasutvonallal 1,524 méteres szélességgel) amelyen atomerővel meghajtott hatalmas vonatok közlekednek majd?

...a számtalan segítségével mennyiségi „számításokat” végeztek a különböző fiziológiai folyamatokról s ezáltal megértették például, hogy kezdetben az álm mélysége 450 egység s ébredés előtt viszont mindössze 150,50 egység?

...szovjet biológusok és fizikusok egyik csoportja olyan elektronikus számológépet szerkesztett, amelynek segítségével naponta meg lehet állapítani azoknak a rákos sejteknek a számát, amelyek leszakadnak egy rákos daganatról?

...Moszkva egyes utcáin munkások folynak annak érdekében, hogy télen melegebbek az utcák. A melegítést úgy oldják meg, hogy vezetékeken fagyellenes folyadékot vagy meleg levegőt vezetnek át?

...a leningrádi „Gosmetr” üzemben olyan mérleget készítettek, amelynek a pontossága eléri a két milliomod grammot és amely lehetővé teszi a legbonyolultabb kémiai és biológiai elemzések elkészítését?

Rendkívüli utazás

A Bodrij nevű szovjet halászhajó legénysége hajótörést szenvedett az Ohotszki-tengeren és 48 órát töltött mellig erő jeves vízben, tökéletes sötétségben.

A halászhajó megszokott útját végezte, amikor hirtelen — ahogy a Magas Északon gyakran történni szokott — heves szélvihar keletkezett. A vihar a partmenti vizalatti sziklára hajította a hajót. A kormány eldőlt s a hajóttest felfordult. Az emberek, akik ebben a drámai pillanatban a gépházban és a hajó óráján lévő legénységi fülékben tartózkodtak, a hajó-

ban rekedtek. A hajó a víz alá merült, de a beleszorult „lég-párna” nem engedte elsüllyedni s így az emberek levegőhöz juthattak.

48 óra múlva az egyik tengerész gyenge fényre lett figyelmes. A hajó sekély helyre sodródott, s a fenékhöz sűrűdött, oldalra dőlt. Az emberek elhagyták a hajót, kuszta a víz felszínére s onnan a partra, végül pedig eljutottak a geológiai állomásra.

A rendkívüli tengeralatti utazás résztvevői teljes egészséggel örvendenek.

Bőséges kávétermést takarítottak be ebben az esztendőben a Kínai Népköztársaságban.